

Târgu Jiu - GORJ

Din punct de vedere demografic, orașul Târgu Jiu avea o populație romă importantă, fapt surprins inclusiv de recensământul din 1930 care, înregistra un număr de 602 persoane. Rezultă că din cei 13.030 locuitori ai orașului, cel puțin 4,6% erau romi. În ceea ce privește ponderea la nivelul populației județului Gorj, din cei 193.309 locuitori ai județului, 2.753 se declaraseră țigani (1,4%). Au existat și forme de organizare moderne. În intervalul 1937-1938, la Târgu Jiu, s-a format o filială a Asociației Uniunea Generală a Romilor din România, organizație cu sediul la București, condusă de comerciantul Gheorghe Niculescu.

Existau mai multe grupuri de romi: cărămidari, geambași, muzicanți, muncitori necalificați etc. În general, acestea erau însă activități sezoniere, aceiași oameni putând practica meserii diferite de-a lungul anului. Circa 70 de familii (aproximativ 400 de romi) trăiau în așa-zisul „cartier țigănesc”. Aceștia erau descendenții romilor stabiliți aici încă din 1880. Ei erau proprietari de terenuri și imobile. Inițial izolat, aflat la marginea de nord a orașului, cartierul a devenit, prin construirea fabricii de țigarete (1940), o zonă frecventată. În zonă s-au mutat numeroși lucrători și funcționari, angajați ai fabricii, fapt care a dus la dispute intertnice.

În urma recenzării din mai 1942 a „țiganelor-problemă”, Poliția Târgu Jiu raporta absența nomazilor și identificarea a 233 romi sedentari (51 bărbați, 65 femei, 117 copii). Ulterior, Poliția Târgu Jiu a revenit cu un număr mai mic, 34 familii compuse din 163 persoane.

Romii de pe raza județului Gorj au fost deportați în Transnistria cu două trenuri diferite. Romii din mediul rural, în număr de 62 persoane (10 bărbați, 15 femei și 37 copii), au fost îmbarcați în două vagoane atașate trenului E.8 (Turnu Severin-Tighina). Romii din mediul urban, în număr de 60, au fost îmbarcați în trenul special E.5 (Timișoara-Tighina).

Odată ajunși în Transnistria, și romii deportați din Târgu Jiu au fost internati în județul Oceacov, aflat în extremitatea SE a Transnistriei, în localități izolate de-a lungul Bugului. Dat fiind marele număr de plângeri înregistrate, autoritățile centrale au ordonat constituirea, în decembrie 1942, a unor comisii care să verifice situația deportaților romi din județul Oceacov. Spre deosebire de romii din alte localități, deportații romi din Târgu Jiu par a fi fost, la această dată, mai puțin afectați. În decembrie 1942, numărul romilor crescuse de la 60 la 61 (foarte probabil prin nașterea unui copil).

Au fost romi care au fugit din Transnistria și au revenit în Târgu Jiu înainte de august 1944. De exemplu, la sfârșitul anului 1943, autoritățile locale înregistraseră 14 cazuri. Acești

romi nu au mai fost deportați în Transnistria pentru că, fiind mobilizabili, IGJ a ordonat rămânerea lor pe loc până în primăvara 1944. Dat fiind mersul nefavorabil al războiului și pierderea Transnistriei, nu s-au mai putut face noi deportări.

Surse:

DANIC, fond *Direcția Generală a Poliției*, dosar 185/1942, f. 238-251.

DANIC, fond *Direcția Generală a Poliției*, dosar 187/1942, f.199-200.

DANIC, fond *Direcția Generală a Poliției*, dosar 188/1942, f. 70-71.

DANIC, fond *Inspectoratul General al Jandarmeriei*, dosar 127/1942, f. 56-60.

Lucian Nastasă, Andrea Varga, *Minorități etnoculturale. Mărturii documentare. Țigani din România (1919-1944)*, Cluj, Editura CRDE, 2001, doc. 207, p. 348; doc. 135, p. 251; doc. 206, p. 331; doc. 223, p. 426; doc. 313, pp. 533-534.

Viorel Achim, *Documente privind deportarea țiganilor în Transnistria*, București, Editura Enciclopedică, 2004, doc. 44, pp. 69-70; doc. 278, pp. 73-77.

[Petre Matei]